

”Luovat kahvit”

Asiantuntijat luovien tuotantojen ja tapahtumien tukena

16.12. klo 14–15

Vieraileva alustaja Kari Erkko, ylitarkastaja
Kuluttajapalveluiden turvallisuus, Turvallisuus- ja
kemikaalivirasto (Tukes)

Päivi Rauramo, johtava asiantuntija Työturvallisuuskeskus,
paivi.rauramo@ttk.fi

Työturvallisuuskeskus

Kaikilla työpaikoilla on osaamista ja intoa jatkuvasti parantaa työturvallisuutta

Tuemme työpaikkojen työturvallisuus- ja työhyvinvointityötä

- Koulutusta, työkaluja
- Julkaisuja, videoita, animaatioita
- Viestintää
- Kehittämishankkeita
- Työnantaja- ja työntekijäkeskusjärjestöt hallinnoivat
- Työsuojeluhenkilörekisteri

ttk.fi – ttk.fi/koulutus

ttk.fi/uutiskirje

telma-lehti.fi

Työturvallisuuskeskus

@TTK_viestii

Työturvallisuuskeskus

Työturvallisuuskeskus

”Luovat kahvit” -Syksyllä 2024 maksuton webinaarisarja luovien tuotantojen ja tapahtumien työturvallisuutta edistämään!

Työturvallisuuskeskuksen toteuttamien iltapäiväkahviwebinaarien tarkoitus on koota luovien tuotantojen ja tapahtumien työturvallisuudesta kiinnostuneet toimijat pohtimaan alan ajankohtaisia teemoja.

Luvassa on asiantuntija-alustuksia ja keskustelua. Samalla tutustutaan ko.aloille räätälöityyn Työturvallisuuskortti-koulutusmalliin.

Iltapäiväkahviwebinaarien ajankohdat ja aiheet:

- Ma 14.10. klo 14–15 Työturvallisuuskorttikoulutus luoviin tuotantoihin ja tapahtumiin – Koulutusinfo
- Ma 11.11. klo 14–15 Vastuut ja velvoitteet yhteisellä työpaikalla- luovissa tuotannoissa ja tapahtumissa; vieraileva alustaja Sami Kerman, toimitusjohtaja Tapahtumateollisuus r.y.
- **Ma 16.12. klo 14–15 Asiantuntijat luovien tuotantojen ja tapahtumien tukena; vieraileva alustaja Kari Erkko, Ylitarkastaja Kuluttajapalveluiden turvallisuus, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)**

Turvallinen työ kaikille!

- Työturvallisuuskeskuksen hallinnoimaa Työturvallisuuskorttikoulutusta on viime vuosina kehitetty niin, että toimialojen erityispiirteitä voidaan ottaa huomioon alakohtaisten lisämateriaalien avulla.
- Työturvallisuuskorttikoulutus antaa perustiedot työympäristön vaaroista ja työsuojelusta yhteisellä työpaikalla.
- Koulutuksen hyväksytysti suorittaneelle myönnetään Työturvallisuuskortti. Kortti on voimassa 5 vuotta ja sen voi voimassaoloaikana uusia täydennyskoulutuksella (4ot + tentti).

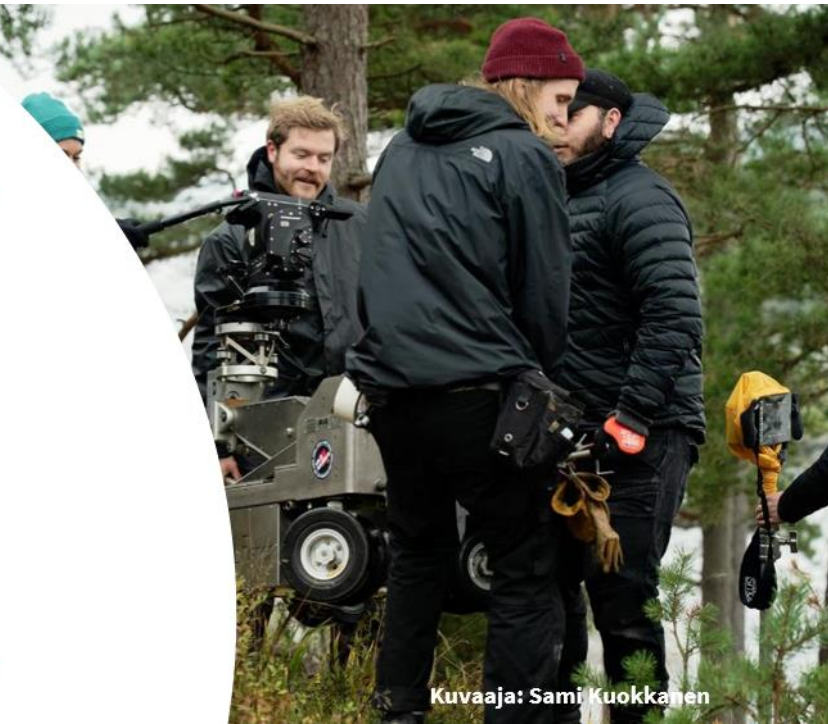
Työturvallisuuskortti

Luoviin tuotantoihin
ja tapahtumiin
PVM.

Kouluttaja:

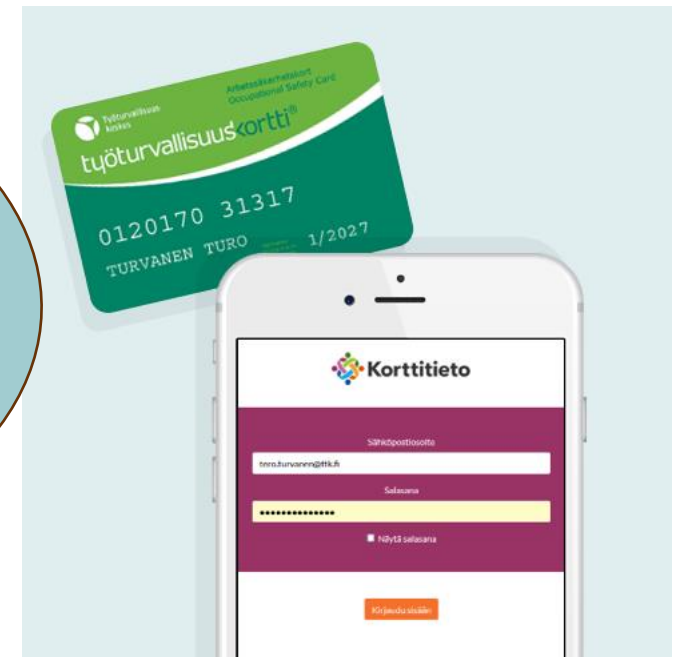

työturvallisuuskortti®
Arbeitskartenhalter - Occupational Safety Card

Kuvaaja: Sami Kuokkanen

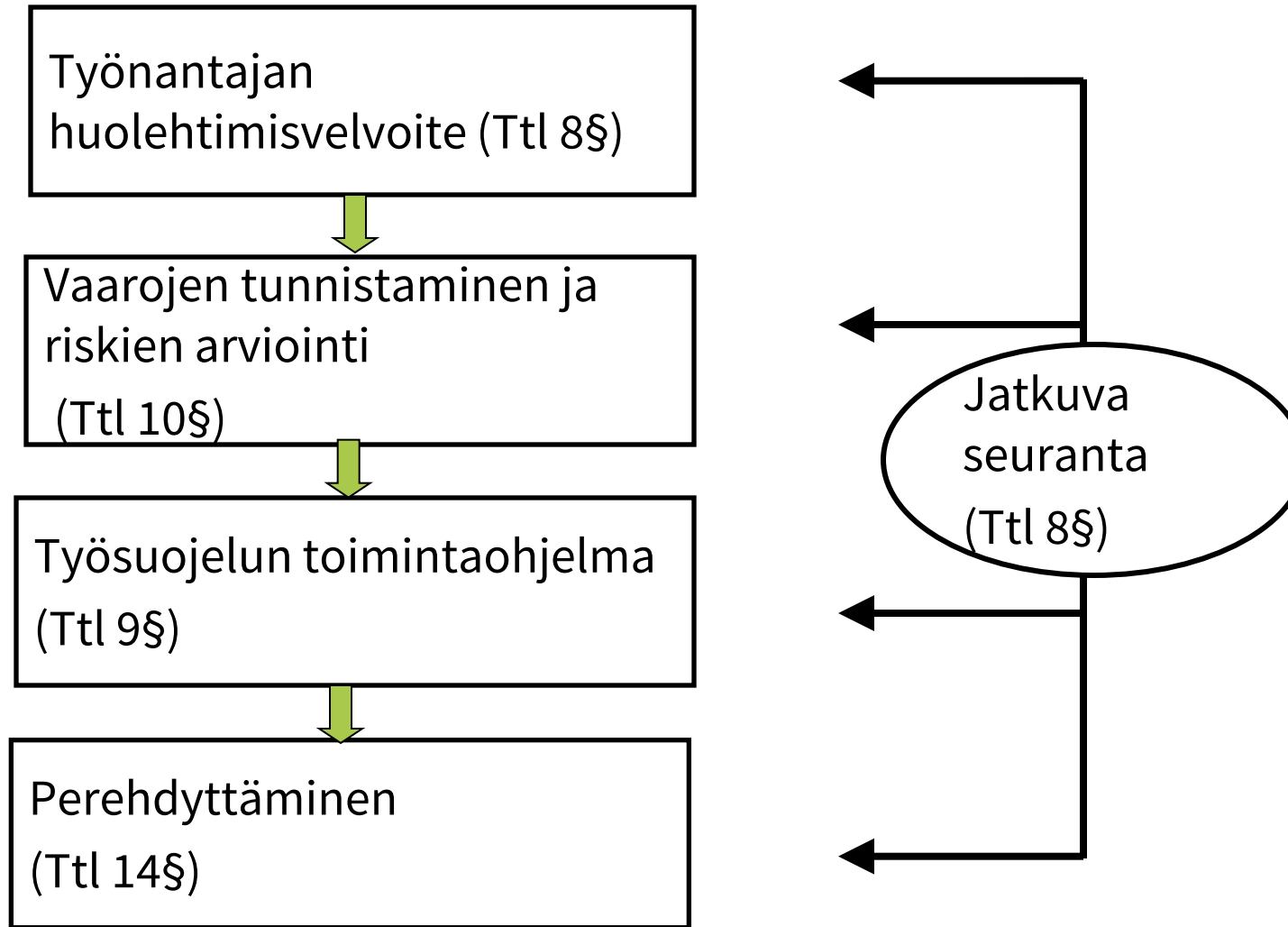
Visio: kaikki alan toimijat suorittavat Työturvallisuuskortin.

Turvallisuus- ja terveysriskit työssä

Turvallisuusjohtamisen perusmalli

Työturvallisuuslaki

Työn vaarojen selvittäminen ja arviointi 10 §

- Työnantajan on työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen riittävän järjestelmällisesti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työajoista, työtilasta, muusta työympäristöstä ja työolosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät sekä, jos niitä ei voida poistaa, arvioitava niiden merkitys työntekijöiden turvallisuudelle ja terveydelle. Tällöin on otettava huomioon:
  - 1) tapaturman ja muu terveyden menettämisen vaara kiinnittäen huomiota erityisesti kyseisessä työssä tai työpaikassa esiintyviin 5 luvussa tarkoitettuihin vaaroihin ja haittoihin;
  - 2) esiintyneet tapaturmat, ammattitaudit ja työperäiset sairaudet sekä vaaratilanteet;
  - 3) työntekijän ikä, ikääntyminen, sukupuoli, ammattitaito ja muut hänen henkilökohtaiset edellytyksensä;
  - 4) työn kuormitustekijät;
  - 5) työajan ulkopuolella tapahtuva työhön liittyvä matkustaminen;
  - 6) mahdollinen lisääntymisterveydelle aiheutuva vaara;
  - 7) muut vastaavat seikat.

Jos työnantajalla ei ole toimintaan tarvittavaa riittävää asiantuntemusta, hänen on käytettävä ulkopuolisia asiantuntijoita.

Työnantajan on varmistuttava, että asiantuntijalla on riittävä pätevyys ja muut edellytykset tehtävän asianmukaiseen suorittamiseen.

Työterveyshuollon asiantuntijoiden ja ammattihenkilöiden käytöstä sekä työpaikkaselvityksestä säädetään työterveyshuoltolaissa (1383/2001).

Työnantajalla tulee olla hallussaan selvitys ja arviointi. Selvitys ja arviointi on tarkistettava olosuhteiden olennaisesti muuttuessa ja se on muutenkin pidettävä ajan tasalla.

Työterveyshuoltolaki

Työterveyshuollon ammattihenkilöt ja asiantuntijat 5 §

- Työnantajan tulee käyttää riittävästi työterveyshuollon ammattihenkilöitä ja heidän tarpeellisiksi katsomiaan asiantuntijoita työterveyshuollon suunnittelua, toteuttamista sekä kehittämistä ja seuranta koskevissa asioissa siten kuin työterveyshuollon toteuttamiseksi hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisesti on tarpeen.
- Työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden tulee olla ammatillisesti riippumattomia työnantajista, työntekijöistä ja heidän edustajistaan, ja heillä tulee olla tämän lain 3 §:ssä tarkoitettu pätevyys sekä riittävällä täydennyskoulutuksella ylläpidetyt tiedot ja taidot.

Erityistä vaaraa aiheuttava työ 11 §

- Jos 10 §:ssä tarkoitettu työn vaarojen arviointi osoittaa, että työstä saattaa aiheutua erityistä tapaturman tai sairastumisen vaaraa, tällaista työtä saa tehdä vain siihen pätevä ja henkilökohtaisten edellytystensä puolesta työhön soveltuva työntekijä tai tällaisen työntekijän välittömässä valvonnassa muu työntekijä.
- Muiden henkilöiden pääsy vaara-alueelle on tarpeellisin toimenpitein estettävä.

Riskien arviointi

- riskit, joita ei voida poistaa teknisin tai organisatorisin keinoin, pitää arvioida
- riskin hallinnassa pitää päästä hyväksyttävälle tasolle
- Tunnistamattomia riskejä ei voi hallita!

[Riskien arviointitaulukko](#)

		Seuraukset		
		1 Vähäiset	2 Haitalliset	3 Vakavat
Todennäköisyys		Ohimenevä sairaus tai haitta, ei lääkärin tarvetta, muutaman päivän poissaolo. Esimerkiksi päänsärky tai mustelma	Pitkäkestoisia vakavia vaikutuksia, pysyviä lieviä vaikutuksia, edellyttävät lääkärin hoitoa, 3-30 päivän poissaolo. Esimerkiksi luunmurtumat tai äänihäiriöt	Pysyvät ja palautumattomat vahingot, edellyttää sairaalahoitoa, poissaolo yli 30 päivää. Esimerkiksi työuupumus, pysyvä työkyvyttömyys tai kuolema.
	1 Epätodennäköinen Tapahtuma esiintyy harvoin ja epäsäännöllisesti.	1 Merkityksetön riski	2 Vähäinen riski	3 Kohtalainen riski
	2 Mahdollinen Tapahtuma esiintyy toistuvasti mutta ei säännöllisesti.	2 Vähäinen riski	3 Kohtalainen riski	4 Merkittävä riski
3 Todennäköinen Tapahtuma esiintyy usein ja säännöllisesti.	3 Kohtalainen riski	4 Merkittävä riski	5 Sietämätön riski	

Tuotannon ja tapahtuman suunnittelu

- Turvallisuusnäkökohdat otetaan huomioon suunnitteluvaiheessa.
- Työtilat, työ- ja tuotantomenetelmät sekä harjoitukset, kuvaukset, siirtymiset sekä kohtaukset on suunniteltu ja toteutettu niin, että työntekijät voivat työskennellä ja liikkua turvallisesti.
- Töissä käytettävät koneet ja työvälineet ovat käyttötarkoitukseensa sopivia ja niitä käyttävät riittävän pätevyyden omaavat henkilöt.
- Raskaiden työkoneiden, kuten nostimien, osalta työnantaja voi järjestää työntekijöille koulutuksen nostinvuokraamon kanssa.
- Luvan käyttöön myöntää kuitenkin aina työnantaja varmistuttuaan siitä, että työntekijä osaa käyttää laitetta turvallisesti ja ohjeiden mukaan.

Erityisiä turvallisuus- ja terveysvaaroja sisältävät työt ja vaiheet tulee ottaa turvallisuussuunnittelussa huomioon:

- lavasterakentaminen
- työskentely korkealla ja toisten henkilöiden yläpuolella
- liikennejärjestelyt ja kulkureittien tilapäinen sulkeminen
- tilapäiset muutokset suojauksissa (aukot, kaiteet, jne.)
- erikoistehosteiden, maalien ja kemikaalien käyttö
- nosto-, siirto- ja purkutytöt
- elementtien ja suurten rakenteiden asennus
- töiden aikataulut sekä asennus- ja työjärjestykset
- yhteisten työvälineiden ja laitteiden käyttö, kuten työ- ja tukitelineet sekä nostolaitteet
- tuotannon aikainen sähköistys ja valaistus
- yhteiset toimintatavat, kuten havaituista vaaratekijöistä ilmoittaminen
- aikataulumuutokset
- eri osapuolten vastuut ja yhteydenpito
- **ulkopuolisen asiantuntemuksen tarve**
- työmaan järjestelyt ja työmaa-alueen käyttö
- hyväksytyt työmenetelmät ja laitteet
- poikkeus- ja hätätilanteet, ensiapu
- tulityöt.

[Turvallisuuden tarkistuslista elokuva- ja tv-tuotantoalalle](#)

Esimerkkejä luovien tuotantojen ja tapahtumien asiantuntijatehtävistä

Kuvauspäällikkö tai kuvauspaikkajärjestäjä (engl. *location manager*)

- on elokuva- ja televisiotuotannossa henkilö, joka huolehtii kuvausstudion ulkopuolisten kuvauspaikkojen etsinnästä ja niihin liittyvistä käytännön järjestelyistä kuvausten aikana.
- Tehtävät jakautuvat:
  - kuvauspaikkojen etsimiseen (engl. *location scouting*) sekä
  - kuvausjärjestelyihin valituissa kuvauspaikoissa.
- Tehtäviin kuuluu yleensä kaikki kuvauspaikkoihin liittyvä alkaen niiden etsinnästä ja päättyen niiden siivoukseen ja ennalleen palauttamiseen kuvausten jälkeen.
  - Esim. kuvausluvut, parkkipaikat, saniteettitilat, huoltotilat sekä tuotannon käytännön logistiikka eli kuljetukset ja kyyditykset.
- Toimii yhteistyössä ohjaajan, kuvaajan ja lavastajan kanssa
- Työnkuva voi eri maissa ja eri tuotantoyhtiöissä olla erilainen.

Kuvaaja: Sami Kuokkanen

Tehosteryhmä ja tehostekoordinaattori

- Mikäli kuvattavaan kohtaukseen tai tapahtumaan liittyy räjähdyksiä tai pyrotekniikkaa, tarvitaan paikalle **tehosteryhmä**.
- Mikäli tehosteiden käyttöön liittyy syttymisvaara, on kyseessä **tulityö, joka on luvanvaraista**.
- Tehosteryhmä vastaa pyrotekniikasta ja siihen liittyvästä turvallisuudesta kuvauspaikalla.
- **Tehostekoordinaattorilla on pyrotekniikan operoitiin lain mukaan vaadittavat luvat ja pätevyys.**
- Vastuullinen tehostetoimittaja tekee tehosteiden käyttämiseen tarvittavat ilmoitukset pelastuslaitokselle.

Lisätietoa:

[Palontorjunta ja erikoistehosteet](#)

[Tehostepyrotekniikka](#)

[Palontorjunnan keskeiset periaatteet](#)

Väkivalta- ja taistelukohtaukset ja stuntkoordinaattori

Stunt-kohtauksilla tarkoitetaan esimerkiksi elokuvien tai televisio-ohjelmien vaarallisia, riskialttiita tai esiintyjältä erityistaitoja vaativia kohtauksia, jotka yleensä suorittaa **sijaisnäyttelijä eli stuntti** esimerkiksi:

- ajoneuvoihin liittyvät temput, ihmisen syttyminen palamaan, rajut tappelut, takaa-ajot, lasin läpi syöksyminen ja muut kohtaukset
- esiintyjän turvallisuus on vaarassa tai mistä esiintyjä ei pysty suoriutumaan yhtä turvallisesti tai näyttävästi kuin ammattilainen.
- Myös parkour-, skeitti-, surffi-, lumilautailu- ja BMX-pyörätemppeja voidaan kutsua stunt-tempuiksi.

Väkivalta- ja taistelukohtaukset ja stunt-koordinaattori (jatkuu)

- Kun aikomus on kuvata stunt-kohtaus, **konsultoidaan stunt-koordinaattoria**, joka tapaa ohjaajan ja tuottajan ja perehtyy käsikirjoitukseen.
- Pyritään luomaan yhteinen käsitys tilaajan ja stunt-koordinaattorin välillä siitä, mitä halutaan ja suhteuttamaan se siihen, mitä voidaan tehdä.
- Stunt-koordinaattori tekee yhteistyötä ohjaajan, apulaisohjaajan ja kuvaajan kanssa.
- Valmistelu sisältää harjoituksia sekä näyttelijöiden että stunttien kanssa.
- Kuvauksissa stunt-koordinaattori tekee varmistukset ja päättää kuvausvalmiudesta.
- Stunt-kohtauksia tekevät myös näyttelijät.

Väkivalta-, seksi- ja alastonkohtaukset

- Edellyttävät huolellista ennakkosuunnittelua, jotta ne voidaan toteuttaa turvallisesti.
- Aihealueen asiantuntijana suositellaan käytettäväksi **läheisyyskoreografia** (intimacy coordinator), joka koordinoi, suunnittelee ja yhteistyössä toteuttaa kohtaukset, jotka mm. sisältävät alastomuutta tai fyysistä kosketusta (seksuaalista tai ei-seksuaalista).
- Prosessi alkaa keskustelusta ohjaajan, näyttelijöiden ja tuottajan kanssa kohtauksen sisällöstä.
- Olennaisena osana työtä on koordinoida yksityiskohdat niin, että kohtausten tekotapa on selkeä, kunnioittava, turvallinen ja yhdessä sovittu.
- Läheisyyskoreografi toimii tuotannon ja näyttelijöiden kanssa yhteistyössä kohtauksissa, jotka sisältävät esim. alastomuutta, simuloitua seksiä, muita arkoja aiheita tai läheisyyttä vaativaa toimintaa.
- Läheisyyskoreografi auttaa ohjaajaa ja näyttelijöitä kohtausten dramaturgian luomisessa ja huolehtii näyttelijöiden ja työryhmän turvallisuudesta ja hyvinvoinnista.

Lisätietoa:

- [Suomen elokuvasäätiön ohjeistus intiimikohtausten tekemisestä kameratyöskentelyssä](#)

Turvallisuuden tarkistuslista elokuva- ja TV-tuotantoalalle

Kuvaaja: Sami Kuokkanen

1. ERGONOMIA

**1. SÄHKÖ- JA LAITETURVALLISUUS,
ERIKOISTEHOSTEET**

1. JÄRJESTYS JA SIISTEYS

1. TYÖYMPÄRISTÖTEKIJÄT

**1. TYÖN ORGANISOINTI, KUORMITTUMINEN JA
ILMAPIIRI**

**1. ULKOPUOLISEEN UHKAAN JA TAPATURMIIN
VARAUTUMINEN**

1. PALOTURVALLISUUS JA ENSIAPU